

ATELIER PRO

Client
Universiteit van
Amsterdam

Location
Oude Turfmarkt
127
Amsterdam
Nederland

Project type
architectuur

Functions
publieke
gebouwen,
renovatie &
herbestemming

2,000 m²

Project status
opgeleverd

Period
2017 - 2020

image

Inbreiding & herinrichting museum van het Allard Pierson, Amsterdam

Het vernieuwde Allard Pierson in Amsterdam is na een grondige verbouwing weer open!. Atelier PRO architecten heeft in opdracht van de Universiteit van Amsterdam voor dit monumentale gebouw aan de Oude Turfmarkt de inbreiding en renovatie ontworpen. Het gaat om een nieuwe, enigszins verborgen diamant: een transparante, chirurgische inbreiding binnen de bestaande rooilijnen. Ook maakte atelier PRO het restauratie- en renovatieplan van bestaande publieke delen, inclusief de vaste inrichtingselementen.

Het Allard Pierson is het museum en kennisinstituut voor de erfgoedcollecties van de Universiteit van Amsterdam. Het geeft toegang tot deze bijzondere collecties voor zowel het publiek als de wetenschap binnen de academische context. Het biedt ruimte aan tentoonstellingen, studie, symposia, vergaderen, lezingen, een museumcafé en een winkel. Het huisvest internationaal vermaarde verzamelingen op het gebied van archeologie, cartografie, boekgeschiedenis, Joodse cultuur, kerkgeschiedenis,

zoölogie, muziek en grafische vormgeving.

Rijksmonument

Het Allard Pierson is gevestigd in een rijksmonument aan de Oude Turfmarkt/Rokin in Amsterdam, tot de jaren zeventig het onderkomen van De Nederlandsche Bank (DNB). Het betreft het massieve neoclassicistische deel, naast de eveneens door Atelier PRO ontworpen renovatie (2007) van de inmiddels bij het instituut gevoegde Bibliotheek Bijzondere Collecties.

Laagdrempeligheid en openheid

Aanleiding tot inbreiding en verbouwing was de samenvoeging van alle erfgoedcollecties van de UvA, die zich deels op andere locaties in de stad bevonden. Met de bundeling wilde het Allard Pierson zich ook letterlijk meer openen naar de buitenwereld, en die tegelijk beter hechten aan de actualiteit binnen universiteit. Ook wilde Allard Pierson de doelgroep uitbreiden van een kleine groep liefhebbers naar een breed publiek én toeristen, die zich massaal op deze druk bezochte stadslocatie ophouden. Daarvoor was meer ruimte nodig voor expositie en kennisuitwisseling, waarmee meteen de oudbouw beter kon worden benut en de circulatie verbeterd. Het ontwerp beoogt meer transparantie en betere ontsluiting van zowel het monument, de collecties en van de academische wereld naar het publiek en andersom.

Diamant op precair gebied

Voor de nieuwbouw is geopereerd op zeer klein binnenstedelijk gebied. Ruimte voor nieuwbouw werd gevonden binnen de eigen grenzen, achter de hoofdentree. Aan het

Design team

projectarchitect
Dorte Kristensen, Lisette Plouvier,
Wessel Reinders

interieurarchitect

Wessel Reinders, Dorte Kristensen

projectleider

Eelko Bemener, Wessel Reinders

projectmedewerkers

Amal Habti, André van Veen,
Belinda Hajdini, Genesis Redd,
Paul Fouchier

Project team

bouwkundig aannemer
MVB Bouw

adviseur bouwfysica
LBP Sight

constructeur
Constructiebureau Tentij

installatieadviseur
Galjema

adviseur brandveiligheid
Florian bv

interieurbouwer
Enderberg, Amsterdam

fotografie

ATELIER PRO

Turfdraagsterspad bevond zich een verlaagd deel dat in de tijd van DNB in gebruik was als mortuarium van het naastgelegen Binnengasthuis. De lege ruimte erboven karakteriseerde zich als een samenkomen van zij- en achterkanten. Met de transparante nieuwbouw is een nieuwe voorgevel gecreëerd, waarmee tegelijk nog de gelaagdheid van het oude ensemble is af te lezen. Schuine gevellijnen binden de diverse hoogtesprongen van uiteenlopende dak- en gevelniveaus. Via een sculpturale trap is de nieuwe ruimte verbonden met het oude gebouw. Zo is een compactere routing door de collectiepresentaties ontstaan en zijn niveaus binnen de oudbouw ontsloten die eerder voor publiek onbereikbaar waren. Het hecht letterlijk en visueel de diverse onderdelen. Dit alles bracht ook een technisch huzarenstukje met zich mee. Onder dit monumentale mortuarium werd met precisie extra fundering aangebracht voor de nieuwe opbouw, en de benodigde installaties werden uit het zicht weggewerkt. De ooit obscure entree van het Turfdraagsterpad heeft een vriendelijk gezicht gekregen en biedt nu inkijk in het gesloten gebouw.

Hoofdentree

Alles was er op gericht om laagdrempeligheid en meer openheid te creëren voor externe doelgroepen. Dit door terugbrengen, versterken en beter zichtbaar maken van het monument. De eerst zichtbare interventie was het verwijderen van een glazen tochtportaal in de hoofdentree, waardoor de vijf meter hoge, monumentale bankdeuren weer zichtbaar en geopend zijn, zoals in de tijd van De Nederlandsche Bank. De oude vestibule werkt daarmee als semi-buitengebied drempelverlagend. Met een nieuwe bijzondere baliemodule wordt de bezoeker nieuwsgierig gemaakt en verwelkomd.

Allard Pierson Live

Een andere bres naar het publiek is geslagen met het Allard Pierson Live, gelegen in voormalige expositieruimtes achter de voorgevel. Dit is een gratis toegankelijke zone, met daarin het café, de

museumwinkel en diverse labs waar je live meekijkt en deelneemt aan restauratie, of bewerkingen op gebied van archeologie, geografie en geluid. Ook is hier een presentatieruimte waar onder anderen met een megascherm de nieuwste onderzoeksresultaten binnen de academische wereld worden gepresenteerd. Diverse andere monumentale onderdelen en ruimtes werden in oude glorie hersteld, en voor toekomstige ingrepen heeft atelier PRO meegewerkt aan het opstellen van een beeldkwaliteitsplan. Het neoclassicistische deel van het nu verbouwde museumdeel werd met een extra trap gekoppeld aan die van de bibliotheek.

Met het vernieuwde Allard Pierson werd ruimtelijk een unieke maatschappelijke meerwaarde gecreëerd. Het slaat een brug tussen het academische en het brede publiek. Het maakt een laagdrempelige ontmoeting mogelijk tussen publiek en wetenschap. In de labs branden 'kamergeleerden' tegen bezoekers aanstekelijk los met hun kennis en fascinaties. Een verademing voor de professional zelf als voor de bezoeker.

Prijzen en nominaties

World Architecture News (WAN) 2021 Silver Award in de categorie Small Spaces

Publicaties

Architectenweb Atelier PRO ontwerpt extra route door uitgebreid universiteitsmuseum
Archidat Architectuur januari 2021
Gebouwd in A'dam projectboek 2019-2020
Architectenweb 14 oktober 2020
ArchitectuurNL 14 oktober 2020
Het Parool.nl 13 juni 2020
Architectenweb 15 juli 2019
De Architect 17 juli 2019

Allard Pierson, een gebouw met een verhaal